

Valsts ieņēmumu
dienests

Informatīvais materiāls

Personu ar invaliditāti vajadzībām paredzētie priekšmeti (Regulas Nr. 1186/2009 66.–73. pants)

Personu ar invaliditāti vajadzībām paredzētiem priekšmetiem, kurus ievē persona vai organizācija Latvijā, var tikt piemērots ievadmitas nodokļu atbrīvojums.

Padomes Regula (EK) Nr. 1186/2009 nosaka Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem. Tās 66.–73. pants paredz īpašus noteikumus, kas ļauj atbrīvot no ievadmitas nodokļiem priekšmetus, kas paredzēti personām ar invaliditāti.

Šie atbrīvojumi attiecas uz tādiem priekšmetiem kā tehniskie palīgīdzekļi, rehabilitācijas aprīkojums un citas ierīces, kas palīdz personām ar invaliditāti ikdienas dzīvē. Atbrīvojumu var piešķirt gan individuālām personām, gan organizācijām, kas sniedz atbalstu personām ar invaliditāti, ja tiek ievēroti konkrēti nosacījumi un tiek iesniegti atbilstoši pierādījumi par preču izmantošanas mērķi.

Papildus jāņem vērā Regula Nr. 1224/2011¹, kas nosaka īpašus noteikumus attiecībā uz priekšmetu personām ar invaliditāti vajadzībām ievēšanu bez ievadmitas nodokļiem.

Neredzīgajiem paredzēti priekšmeti

1. Ar atbrīvojumu no ievadmitas nodokļiem ievē regulas **III pielikumā norādītos priekšmetus**, kas īpaši paredzēti neredzīgo izglītībai, zinātnes vai kultūras attīstībai:

- attēli, zīmējumi un fotogrāfijas;
- citādi iespieddarbi, arī iespiesti attēli un fotogrāfijas;
- tirdzniecības reklāmas materiāli, preču katalogi un tamlīdzīga produkcija.

2. Ar atbrīvojumu no ievadmitas nodokļiem ievē tādus regulas **IV pielikumā norādītos priekšmetus**, kas īpaši paredzēti neredzīgo izglītībai, zinātnes vai kultūras attīstībai:

- nekritots papīrs un kartons, izmantojams rakstīšanai, apdrukai vai citiem grafiskiem nolūkiem;
- neredzīgo raksta papīrs;
- balti spieķi neredzīgajiem un vājredzīgajiem;
- rakstāmmašīnas un teksta apstrādes mašīnas: pielāgotas neredzīgo un vājredzīgo vajadzībām;
- skaņas ierakstīšanas vai atskaņošanas aparāti;
- citi regulas IV pielikumā uzskaitītie priekšmeti.

¹ Komisijas 2011. gada 28. novembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 1224/2011 Padomes Regulas (EK) Nr. 1186/2009 66. līdz 73. pantam, ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem (kodificēta redakcija).

JA TOS IEVED:

- paši neredzīgie savām vajadzībām;
- iestādes vai organizācijas, kuras nodarbojas ar neredzīgo izglītošanu vai palīdzības sniegšanu neredzīgajiem.

Atbrīvojumu piemēro īpašām **rezerves daļām, sastāvdaļām vai papildierīcēm, kas īpaši paredzētas konkrētiem priekšmetiem**, kā arī rīkiem, ko izmanto minēto priekšmetu apkopei, pārbaudei, kalibrēšanai vai labošanai, ar nosacījumu, ka:

- šādas rezerves daļas, sastāvdaļas, papildierīces vai darbarīkus ievēd reizē ar minētajiem priekšmetiem;
- vai gadījumā, ja tos ievēd vēlāk, ir iespējams konstatēt, ka tie paredzēti priekšmetiem, kas jau iepriekš ievēsti ar atbrīvojumu no nodokļiem;
- vai kuriem būtu tiesības piemērot atbrīvojumu, kad vajadzīga īpašu rezerves daļu, sastāvdaļu vai papildierīču un darbarīku ievēšana.

Lai tiktu atļauta kāda neredzīgajiem paredzēta izstrādājuma ievēšana bez ievēdmuitas nodokļiem, šā izstrādājuma saņēmēju iestāžu vai organizāciju vadītājiem vai to pilnvarotiem pārstāvjiem jāiesniedz pieteikums² Valsts ieņēmumu dienestā.

Šādam pieteikumam jāpievieno visa informācija, ko kompetentā iestāde uzskata par vajadzīgu, lai noteiktu, vai ir izpildīti nosacījumi, kas paredzēti ievēšanai bez ievēdmuitas nodokļiem.

Citām personām ar invaliditāti paredzētie priekšmeti

1. Izstrādājumus, kas īpaši paredzēti tādu personu izglītībai, darbam vai sociālā stāvokļa uzlabošanai, kurām ir fiziski vai garīgi traucējumi, bet kuras **nav neredzīgas**, ievēd ar atbrīvojumu no ievēdmuitas nodokļiem, **ja tos importē:**

- pašas personas ar invaliditāti savām vajadzībām;
- iestādes vai organizācijas, kuras galvenokārt nodarbojas ar personu ar invaliditāti izglītošanu vai palīdzības sniegšanu personām ar invaliditāti.

2. Atbrīvojumu piemēro arī attiecīgajiem izstrādājumiem īpaši paredzētām **rezerves daļām, sastāvdaļām vai papildierīcēm un darbarīkiem**, kurus izmanto minēto izstrādājumu apkopei, pārbaudei, kalibrēšanai vai remontam, **ar nosacījumu, ka:**

- šādus darbarīkus ievēd reizē ar šādiem izstrādājumiem;
- vai gadījumā, ja tos ievēd vēlāk, ir iespējams konstatēt, ka tie paredzēti izstrādājumiem, kas iepriekš ievēsti bez ievēdmuitas nodokļiem;
- vai uz ko attiektos atbrīvojums laikā, kad šādu atbrīvojumu lūdz konkrētām rezerves daļām, sastāvdaļām vai papildierīcēm un minētajiem darbarīkiem.

² Regulas Nr. 1224/2011 4. pants.

Lai tiktu atļauta kāda personām ar invaliditāti paredzēta izstrādājuma ievēšana bez ievēšanas nodokļiem, šā izstrādājuma saņēmēju iestāžu vai organizāciju vadītājiem vai to pilnvarotiem pārstāvjiem jāiesniedz pieteikums³ Valsts ieņēmumu dienestā, kurā jābūt šādām ziņām par attiecīgo ražojumu:

- precīzam izstrādājuma komercnosaukumam, ko lieto ražotājs, tā paredzamajai klasifikācijai Kombinētajā nomenklatūrā un objektīviem tehniskajiem parametriem, kas norāda, ka izstrādājums ir īpaši paredzēts personām ar invaliditāti izglītības un darba vajadzībām vai viņu sociālā stāvokļa uzlabošanai;
- izgatavotāja un, ja iespējams, piegādātāja vārdam vai uzņēmuma nosaukumam un adresei;
- izstrādājuma izcelsmes valstij;
- izstrādājuma galapunktam;
- precīzam izmantojumam, kam izstrādājums paredzēts;
- izstrādājuma cenai vai muitas vērtībai;
- konkrētā izstrādājuma daudzumam.

Pieteikumam pievieno dokumentus, kuros ir visa attiecīgā informācija par izstrādājuma parametriem un tehniskajām specifikācijām.

Vēršam uzmanību!

Atbrīvojumu neredzīgo vai citu personu ar invaliditāti vajadzībām tieši piešķir, ja dalībvalstīs spēkā esošie noteikumi attiecīgajām personām ļauj pierādīt neredzīgo vai personu ar invaliditāti statusu, kuriem ir tiesības uz šādu atbrīvojumu.

Dažiem izstrādājumiem var nepiešķirt atbrīvojumu, ja konstatē, ka šādu izstrādājumu ievēšana ar atbrīvojumu no muitas nodokļiem kaitē Kopienas rūpniecības interesēm attiecīgajā ražošanas nozarē.

Ar atbrīvojumu ievestos izstrādājumus nevar patapināt, iznomāt vai atsavināt bez atlīdzības vai par maksu, iepriekš par to nepaziņojot Valsts ieņēmumu dienestam.

Izstrādājumus, ko iestādes vai organizācijas, kurām ir tiesības uz atbrīvojumu, ir ievēdušas, bez peļņas var patapināt, izīrēt vai atsavināt par atlīdzību vai bez maksas neredzīgajiem vai citām personām ar invaliditāti, ar kuriem tās nodarbojas.

Iestādes vai organizācijas, kas vairs nepilda nosacījumus, kuri dod tiesības uz atbrīvojumu, vai kas gatavojas izmantot priekšmetus, kuri ievesti ar atbrīvojumu no muitas nodokļiem, izmantot citiem mērķiem, par to informē Valsts ieņēmumu dienestu un samaksā ievēšanas nodokļus pēc likmes, kuru piemēro dienā, no kuras tās vairs nepilda nosacījumus, pamatojoties uz priekšmeta veidu un muitas vērtību, ko tajā dienā noteicis vai atzinis Valsts ieņēmumu dienests.

³ Regulas Nr. 1224/2011 5. pants.

Preces laišana brīvā apgrozībā, aizpildot muitas deklarāciju

Lai precēm tiktu piemērots ievadmuitas nodokļu atbrīvojums, tās jāpiesaka muitas procedūrai – laišana brīvā apgrozībā, aizpildot muitas deklarāciju Elektroniskajā muitas datu apstrādes sistēmā (EMDAS)⁴.

Piemērojot ievadmuitas nodokļu un PVN atbrīvojumu izstrādājumiem, kas paredzēti neredzīgo vai citu personu ar invaliditāti vajadzībām, deklarēšanas brīdī muitas deklarācijas laukā "Papildprocedūra" (datu elements 1110000 000) norādāms lietas apstākļiem atbilstošs papildprocedūras kods:

- **"C21"** (Regulas (EK) Nr. 1186/2009 III pielikumā minētie neredzīgajiem paredzētie priekšmeti (Regulas (EK) Nr. 1186/2009 66. pants);
- **"C22"** (Regulas (EK) Nr. 1186/2009 IV pielikumā minētie neredzīgajiem paredzētie priekšmeti, ko ievad paši neredzīgie savām vajadzībām (tostarp rezerves daļas, sastāvdaļas, papildierīces un darbarīki) (Regulas (EK) Nr. 1186/2009 67. panta 1. punkta "a" apakšpunkts un 67. panta 2. punkts);
- **"C23"** (Regulas (EK) Nr. 1186/2009 IV pielikumā minētie neredzīgajiem paredzētie priekšmeti, ko ievad noteiktas institūcijas vai organizācijas (tostarp rezerves daļas, sastāvdaļas, palīgierīces un darbarīki) (Regulas (EK) Nr. 1186/2009 67. panta 1. punkta "b" apakšpunkts un 67. panta 2. punkts);
- **"C24"** (Citām personām ar invaliditāti (kas nav neredzīgi) paredzētie priekšmeti, ko ievad pašas personas ar invaliditāti savām vajadzībām (tostarp rezerves daļas, sastāvdaļas, palīgierīces un darbarīki) (Regulas (EK) Nr. 1186/2009 68. panta 1. punkta "a" apakšpunkts un 68. panta 2. punkts);
- **"C25"** (Citām personām ar invaliditāti (kas nav neredzīgi) paredzēti priekšmeti, ko ievad noteiktas institūcijas un organizācijas (tostarp rezerves daļas, sastāvdaļas, palīgierīces un darbarīki) (Regulas (EK) Nr. 1186/2009 68. panta 1. punkta "b" apakšpunkts un 68. panta 2. punkts);

kā arī

- **"59S"** (Pievienotās vērtības nodokļa atbrīvojums preču importam, kas netiek aplikts ar muitas nodokli saskaņā ar Regulu Nr. 1186/2009, izņemot šīs regulas 23. pantā minēto saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 53. panta trešo daļu).

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 25.11.2025.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt Valsts ieņēmumu dienesta [elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID".

⁴ [Elektroniskā muitas datu apstrādes sistēma \(EMDAS\) | Valsts ieņēmumu dienests](#)